

§ 123 Stiftens kompetens

ANN-BRITT ÅSEBOL:

Fru ordförande, ledamöter! Jag talar för utskottet. För tids vinnande vill jag yrka bifall till utskottets förslag. Jag antar att folk kan läsa innantill och se varför vi har tyckt till på detta sätt i utskottet. Tack.

CHRISTINA MELTIN WESTERLUND:

Fru ordförande! Jag kan tyvärr inte vara lika kort. Det känns inte som att utskottet förstått intentionen i min motion 2011:5. Det kan självklart bero på att jag har varit otydlig, men om jag då får förklara vad jag menar. Min målsättning är alltså att döva präster och annan döv personal inom kyrkan ska vara anställda av stiftet för att sedan kunna användas efter behov ute i församlingarna. Ett exempel som jag känner till i vår församling hemma, Härnösands domkyrkoförsamling, är att antalet elever har minskat från 100 stycken vid dövskolan för sex år sedan till att i dag endast vara 33 elever inskrivna. Församlingen har inte råd att ha en tjänst för 33 elever.

Härnösands tidigare elever finns nu ute i olika kommuner. Det är ju dessa som man bör ha någon verksamhet och någon evangelisation för. Att ge en församling det ansvaret är både fel och oproportionerligt. Respektive församling med enstaka döva torde inte heller vare sig ha möjligheter eller vilja att lägga så mycket pengar på dessa, eftersom de inte omfattas av clearingsystemet. Det betyder i förlängningen att domkyrkoförsamlingen ska fakturera varje församling som man gör ett jobb i. Utifrån detta borde det vara en självklarhet att dövverksamheten ska hanteras och administreras av stiftet.

Många döva elever har opererat in cochleaimplantat för att på konstgjord väg kunna tillgodogöra sig eventuella ljud. De här implantaten gör inte eleven hörande utan hörselskadad. Lars-Åke Wikström i Sveriges Dövas Riksförbund, som själv använder hörapparater då och då, menar att han av egen erfarenhet vet, att även om en hörselskadad hör bra behöver han eller hon ändå teckenspråk som ett säkert kommunikationssätt som kan användas i alla sammanhang utan missförstånd. Ett annat argument som han lägger fram är att cochleaimplantat- och hörapparatanvändare är beroende av fungerande teknik. Sveriges Dövas Riksförbund har tillsammans med Unga Hörselskadade och två andra organisationer parollen: "Vi är inte emot cochleaimplantat, vi är för teckenspråk."

Följande står att läsa på Sveriges Dövas Riksförbunds hemsida:

För att vi döva ska fungera i alla livssituationer fordras att samhället accepterar oss som teckenspråkiga samhällsmedborgare. Vårt språk är av central betydelse för vår gemenskap, självkänsla och kulturella identitet. Genom den gemensamma kommunikationsformen har vi skapat en identitet och en egen kultur.

Där anser jag att Svenska kyrkan bör stå som en förebild genom att se till, att alla döva i möjligaste mån har rätt att kommunicera via teckenspråk i sin kontakt med Svenska kyrkan. Att fira gudstjänst tillsammans är en viktig grund för Svenska kyrkan. Det gäller även om man inte "talar" samma språk. Det handlar också om viljan att tillsammans förstå och bli förstådd.

Jag är övertygad om att vi får flera döva präster om ansvarsfrågan är tydlig och om den ligger på stiftsnivå. Då skulle ekonomin inte hindra församlingarna från att anlita döva präster. I dag har de flesta församlingar inte ekonomisk möjlighet att anställa en dövpräst. I Härnösands domkyrkoförsamling har vi förmånen att ha Sveriges ende döva präst. Hans tjänst betalas i dag till 50 procent av stiftet och församlingen står för resten. Från och med 2012 kommer stiftet att stå

för 75 procent av hans lön och när han far ut till andra församlingar behöver de inte betala någonting. Domkyrkoförsamlingen står också för hans tjänsterum och det gör vi så gärna.

Svenska kyrkan ska stå på de svagas och utsattas sida. Vi ska värna om alla människors rätt att fira gudstjänst oavsett språk. Då borde det vara självklart att vi har döva präster och döv personal ute i församlingarna där de döva finns. Det möjliggörs om man fråntar församlingarna det ekonomiska ansvaret för döva präster och annan döv personal inom kyrkan. Vi får inte glömma att döva inte är tvåspråkiga. De har bara ett språk och det är teckenspråket.

Bifall till min motion 2011:5.

LEIF NORDLANDER:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Jag tackar för utskottets behandling av motionen 2011:60. Mycket riktigt finns olika styrdokument på stiftsnivå i relation till den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Det som min motion syftar till är att vi, som alla i denna sal på olika sätt är medvetna om, lever i en snabbt föränderlig omvärldssituation. Hela tiden behöver vi tänka igenom de övergripande uppgifterna.

Jag hade hoppats att vi i Svenska kyrkan skulle kunna tänka efter före, det vill säga innan vi kommer in i en alltför utsatt och akut situation. I den anglikanska kyrkan kom man till en nära nog desperat situation i början på 90-talet. Då förändrades situationen över en natt för hela den anglikanska kyrkan. Man förlorade 900 miljoner pund på ett dygn. Det tvingade fram ett nytänkande. Hur ska vi möta verkligheten? Hur ska vi möta situationen i vårt land? Hur ska vi agera som kyrka i en sådan situation? Ur det har växt fram "*mission statements*" i stiftet runt om i den anglikanska kyrkan.

Jag ser inte frågan om en missionsstrategi som en detaljfråga i kyrkoordningen utan just som en övergripande ledningsfråga för kyrkan. Där skiljer sig min och utskottets bedömning. Men snart nog kommer vi i Svenska kyrkan på ett mer aktivt sätt att tvingas tänka om. Då menar jag att det är bättre att förekomma än att förekommas. En del säger att allt står väl till, men i Skriften fortsätter det: "Dock stod icke allt väl till."

Därför yrkar jag bifall till min motion 2011:60.

ANN-BRITT ÅSEBOL:

Fru ordförande, ledamöter och biskopar! Det är absolut inte på det viset att utskottet vill negligera de här två viktiga motionerna. Vi hade en ingående diskussion kring stiftens kompetens och om det går att läsa i kyrkoordningens 6 kap. 1 §. Där regleras ju vad stiftet har för grundläggande uppgift, det vill säga att ha tillsyn över församlingsarbetet men också att ha förvaltande uppgifter. De styrinstrument som stiftet då har att tillgå är budget, verksamhetsplaner och måldokument. Dokumenten kan direkt eller indirekt reglera stiftens främjandeuppgifter. Stiftet erbjuder bland annat utbildningar och fortbildning och den stiftsanslagna personalen kan fullgöra uppgifter för en församlingsräkning.

Vi vet att det i Härnösand finns ett teckenspråkscentrum som är ett samarbete mellan stiftet och församlingen. I de flesta stift i Sverige är det dock så att de här specifika tjänsteinnehavarna redan i dag är anställda av stiftet. Eftersom de flesta redan i dag är anställda menar utskottet att motionen 2011:5 ska avslås.

När det gäller främjandeuppgifter för stiftet och det som den andra motionen behandlar, alltså målskrivning för mission, kan utskottet konstatera att mission tillhör den grundläggande uppgiften i församlingen och att stiftets uppgift är att

främja och ha tillsyn. Stiften följer nogsamt frågor som rör mission genom exempelvis visitationer, fortbildning etcetera. Att i detalj bestämma i kyrkoordningen hur stiften ska arbeta inom främjande- och tillsynsuppgifterna anser utskottet inte vara rätt. Därför föreslår utskottet avslag även på motion 2011:60. Tack.